EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 26.7.2012
COM(2012) 415 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Mahdolliset edut ja haitat, joita aiheutuu ampuma-aseluokkien vähentämisestä kahteen (kielletyt ja luvalliset), millä pyritään parantamaan kyseisten tuotteiden sisämarkkinoiden toimintaa mahdollisen yksinkertaistamisen avulla.

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Mahdolliset edut ja haitat, joita aiheutuu ampuma-aseluokkien vähentämisestä kahteen (kielletyt ja luvalliset), millä pyritään parantamaan kyseisten tuotteiden sisämarkkinoiden toimintaa mahdollisen yksinkertaistamisen avulla.

Tämä kertomus täyttää yhden niistä vaatimuksista, jotka on asetettu aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta 18. kesäkuuta 1991 annetussa neuvoston direktiivissä 91/477/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 21 päivänä toukokuuta 2008 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2008/51/EY.

1. DIREKTIIVI 91/477/ETY JA AMPUMA-ASEIDEN LUOKITTELUN KYSYMYS

1.1. Direktiivi 91/477/ETY oli alun perin tarkoitettu sisämarkkinoiden toteuttamisen tukitoimenpiteeksi. Direktiivissä myönnetään tiettyjä helpotuksia ampuma-aseiden vapaalle liikkuvuudelle jäsenvaltiosta toiseen sekä tämän vastapainoksi direktiivillä sisällytetään EU:n lainsäädäntöön tämäntyyppisiin tuotteisiin sovitetut turvallisuustakeet.

1.2. Direktiivissä on kaksi liitettä, joista ensimmäisessä (liite 1) ampuma-aseet luokitellaan ennen kaikkea niiden vaarallisuuden perusteella. Tämä luokitus on edelleen voimassa. Ampuma-aseet jaotellaan direktiivissä neljään eri luokkaan: A-luokkaan on ryhmitelty kielletyt ampuma-aseet, joita ovat sota-aseet, B-luokkaan sisältyvät luvanvaraiset ampuma-aseet, joita käyttävät pääosin tarkkuusammunnan harrastajat ja metsästäjät, C-luokkaan on jaoteltu ampuma-aseet, joista on tehtävä ilmoitus; näitä käyttävät lähinnä metsästäjät, ja D-luokkaan puolestaan on luokiteltu muut ampuma-aseet lähinnä asetyypin mukaan[1].

1.3. Luokittelua, kuten ylipäätään koko direktiiviä, on tarkoitettu sovellettavaksi vähimmäistasona. Näin ollen direktiivin 91/477/ETY 3 artiklan nojalla[2] jäsenvaltiot voivat tiukentaa erottelua esimerkiksi poistamalla luokat C ja D tai asettamalla tapauskohtaisesti tiettyjä asetyyppejä ylempään luokkaan poliittisista taikka turvallisuussyistä tai metsästysperinteidensä mukaisesti.

1.4. Jäsenvaltioille jätetty harkintavalta johtuu direktiivin luonteesta: sillä ei pyritä täydelliseen yhtenäistämiseen, vaan tarkoitus on asettaa turvallisuuden vähimmäistaso tämän vaikuttamatta jäsenvaltioiden mahdollisuuteen ryhtyä toimiin laittoman asekaupan ehkäisemiseksi[3].

1.5. On korostettava, että direktiiviä ei sovelleta puolustusvoimien, poliisin tai julkisten palvelujen taikka keräilijöiden ja aseiden alalla toimivien sivistyksellisten ja historiallisten järjestöjen, jotka se jäsenvaltio, jonka alueella ne toimivat, on hyväksynyt, aseiden hankintaan ja hallussapitoon. Tämä erottelu on perustavanlaatuinen, sillä siinä aseet jaetaan niin

---

1 Sileäpiippuiset pitkät yksipatruunaiset kertatuliaseet.

2 ”Jäsenvaltiot voivat antaa lainsäädännössään tiukempia säännöksiä kuin tässä direktiivissä säädetyt, jollei 12 artiklan 2 kohdassa jäsenvaltioiden kansalaisille myönnetyistä oikeuksista muuta johdu”.

3 Direktiivin 91/477/ETY johdanto-osan 8 kappaleessa todetaan seuraavaa: ”direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen toteuttaa toimenpiteitä aseiden laittoman kaupan ehkäisemiseksi”.

kutsuttuihin siviiliaseisiin sekä asevoimien ja joskus jopa järjestäytyneen rikollisuuden käyttämään muuntyyppiseen materiaaliin.

1.6. Komissio antoi direktiivin täytäntöönpanosta kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle 15. joulukuuta 2000[4]. Komission kertomuksen päätelmät olivat yleisesti ottaen myönteisiä eikä siinä asetettu kyseenalaiseksi liitteessä 1 esitettyä ampuma-aseiden luokittelua. Komission päätelmiä ei ole niitäkään tähän mennessä kyseenalaistettu.

2. AMPUMA-ASEIDEN LUOKITTELU DIREKTIIVIN 91/477/ETY MUUTTAMISESTA 21. TOUKOKUUTA 2008 ANNETUN DIREKTIIVIN 2008/51/EY HYVÄKSYMISEN YHTEYDESSÄ JA ESILLÄ OLEVAN KERTOMUKSEN LÄHESTYMISTAPA

2.1. Lainsäätäjän lähestymistapa asiaan perustui alun perin kahteen perusajatukseen: ampuma-aseluokkien vähentäminen kahteen asenimikkeistöön (kielletyt aseet ja luvanvaraiset aseet) olisi sekä varmempaa EU:n kansalaisten kannalta että yksinkertaisempaa taloudellisten toimijoiden kannalta.

2.2. Tätä näkökulmaa eivät kuitenkaan jakaneet ne, jotka katsoivat, että jäsenvaltioiden olisi voitava säilyttää tietty harkintavalta ampuma-aseiden sisäisessä luokittelussa, kuitenkin niin, että noudatetaan liitteessä 1 asetettuja vähimmäistasoja. Taloudelliset toimijat samoin kuin siviilikäyttöön tarkoitettujen ampuma-aseiden tavanomaiset käyttäjät eivät myöskään olleet vakuuttuneita eduista, joita yksinkertaistaminen saattaisi tuoda mukanaan.

2.3. Nämä näkemykset tiivistetään direktiivin 2008/51/EY johdanto-osan 18 kappaleessa, jossa todetaan seuraavaa: *”Useat jäsenvaltiot ovat yksinkertaistaneet aseiden luokittelua ja siirtyneet neljästä luokasta kahteen luokkaan. Jäsenvaltioiden olisi siirryttävä noudattamaan tällaista yksinkertaistettua luokittelua, vaikkakin jäsenvaltiot, joilla on voimassa luokittelu useampaan luokkaan, voivat toissijaisuusperiaatteen mukaisesti säilyttää nykyisen luokittelujärjestelmänsä”*.

2.4. Tämän kertomuksen tavoitteena on näin ollen tarkastella uudelleen ampuma-aseiden nimikkeistön kysymystä nimenomaisesti sisämarkkinoiden paremman toiminnan kannalta sekä ennakoida ”kertomusta ja tarvittavia ehdotuksia direktiivin soveltamisesta aiheutuvasta tilanteesta”, jotka komission on annettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 28. heinäkuuta 2015, kuten direktiivissä säädetään.

2.5. Komission yksiköt päättivät tehdä yhteistyötä ampuma-asealalla toimivaltaisten jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa (jäsenvaltiosta riippuen lähinnä sisä- ja oikeusministeriöt), joille lähetettiin marraskuun 2011 kuluessa kyselylomake, samoin kuin ampuma-aseiden tavallisimpien käyttäjäryhmien – lähinnä asevalmistajien, aseiden vähittäismyyjien, metsästäjien, tarkkuusammunnan harrastajien ja aseiden keräilijöiden – kanssa, joita pyydettiin useaan kertaan ilmaisemaan mielipiteensä.

2.6. Jäsenvaltioille esitetyt laaja-alaiset kysymykset kattoivat seuraavat seikat:

(1) Aseteollisuuden ja ampuma-aseiden vähittäiskaupan taloudellinen merkitys

(2) Rekisteröityjen metsästäjien ja tarkkuusammunnan harrastajien lukumäärä

[4] KOM(2000) 837 lopullinen.

(3) Euroopan ampuma-asepassin haltijoiden lukumäärä

(4) Tietoja rikostilastojen kehityksestä viime vuosien aikana

(5) Ampuma-aseiden jäljittämisessä mahdollisesti ilmenneet ongelmat

(6) Ampuma-aseiden hankintaan järjestelmällisesti sovellettavat lupamenettelyt

(7) Voimassa oleva lupa yhdelle tai useammalle aseelle

(8) Jo olemassa olevan luvan perusteella implisiittisesti hyväksyttävä lupa

(9) Yksinkertaisten ilmoitusmenettelyjen mahdollinen soveltaminen

(10) Mahdollinen kiinnostus aseluokkien pakolliseen vähentämiseen EU:n lainsäädännössä

(11) Aseluokkien vähentämisen mahdolliset vaikutukset asianomaisiin talouden sektoreihin

(12) Mahdolliset parannusehdotukset

Kyselyssä tarkennettiin, että se koskee vain direktiivissä tarkoitettuja ampuma-aseita, eli metsästys- tai tarkkuusammunta-aseita, ei sota-aseita.

3. ALAN TALOUDELLISEN PAINOARVON ARVIOINTI SEKÄ PÄÄASIALLISTEN AMPUMA-ASEIDEN KÄYTTÄJIEN MÄÄRITTELY KYSELYN TULOSTEN PERUSTEELLA: YLEISTÄ

3.1. Ensimmäisessä jäsenvaltioiden ryhmässä on vain vähän tai ei lainkaan siviilikäyttöön tarkoitettujen ampuma-aseiden teollisuutta. Ryhmä on huomattava, sillä siihen kuuluu toistakymmentä jäsenvaltiota. Vaikka asetuotanto on vähäistä tai merkityksetöntä, aseiden vähittäismyynti saattaa olla melko huomattavaa: kyselystä käy ilmi, että esimerkiksi Suomessa on yli 600 päätoimisesti aseiden vähittäismyyntiä tai aseiden korjausta harjoittavaa kauppiasta, Unkarissa puolestaan noin 500.

3.2. Toisessa jäsenvaltioiden ryhmässä on verrattain vakaata ja usein perinteistä aseteollisuutta, mutta tuotanto ei ole kovin suurta. Näin on esimerkiksi Slovakiassa, Tšekissä, Itävallassa ja Puolassa. Näissä jäsenvaltioissa on huomattava määrä asekauppiaita, aseseppiä ja aseiden jälleenmyyjiä. Esimerkiksi yksin Puolassa on noin 500 asekauppiasta ja Itävallassa jopa 700[5].

3.3. Väestömäärältään suurimmat jäsenvaltiot ovat merkittävimpiä aseiden tuotantoalueita, vaikkakin yhä vähemmän ja vähemmän systemaattisesti, sillä aseiden tuotantoteollisuus on laskussa. Saksalla ja Italialla on edelleen huomattavaa aseteollisuustuotantoa, joka on usein vientivoittoista[6]. Sitä vastoin Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan siviiliasetuotanto on laskenut selvästi. Tuotanto on laskenut myös Espanjassa, mutta vähäisemmässä määrin. Tästä

[5] Itävallan lähde : Euroopan siviiliasekauppiaiden järjestö (AECAC).

[6] Saksan siviiliasetuotannosta 85–90 prosenttia menee vientiin EU:n ulkopuolisiin maihin ja EU-maihin (lähde: Association of European Manufacturers of Sporting Firearms).

huolimatta eräissä näistä maissa asekauppiaiden verkosto on varsin huomattava, kuten Ranskassa[7].

3.4. Eniten metsästäjiä ja tarkkuusammunnan harrastajia on väestömäärältään suurimmissa jäsenvaltioissa. Ranskassa metsästäjiä on yli 1 400 000, Italiassa noin 850 000 ja Espanjassa yli 1 500 000. Tarkkuusammunnan harrastajien määrä on perinteisesti pienempi kuin metsästäjien, mutta se on silti huomattava: noin 300 000 Italiassa, 213 000 Ranskassa ja noin 14 600 Puolassa.

3.5. On huomionarvoista, että eräissä unionin keskiarvoon verrattuna väestömäärältään melko pienissä jäsenvaltioissa metsästäjien tai tarkkuusammunnan harrastajien osuus on huomattava. Ruotsissa on ainakin 490 000 metsästäjää ja 96 000 tarkkuusammunnan harrastajaa, Suomessa puolestaan yli 300 000 metsästäjää ja 35 000 tarkkuusammunnan harrastajaa. Tanskassa metsästäjiä on noin 169 000 ja tarkkuusammunnan harrastajia 120 000.

3.6. Maininnan arvoista on niin ikään Euroopan ampuma-asepassin[8] haltijoiden lukumäärä, joka antaa muiden indikaattorien ohessa hyvän kuvan metsästäjien ja tarkkuusammunnan harrastajien liikkuvuudesta Euroopan unionin alueella. Kyseisen asiakirjan haltijoiden määrä on melko korkea eräissä jäsenvaltioissa, esimerkiksi Itävallassa, jossa passi on 38 000 henkilöllä, kun taas toisissa jäsenvaltioissa eurooppalainen ampuma-asepassi on suhteellisesti harvinaisempi (esimerkiksi Italiassa passin haltijoita on noin 20 000, Ranskassa 39 378).

4. TIETOA AMPUMA-ASEIDEN KÄYTTÖÖN LIITTYVIEN RIKOSTEN KEHITYKSESTÄ JA SIVIILIAMPUMA-ASEIDEN JÄLJITETTÄVYYDESTÄ

4.1. Kysymykseen siitä, onko metsästys- tai tarkkuusammunta-aseisiin liittyvä rikollisuus lisääntynyt huomattavasti viime vuosien aikana, vastaus on useimmiten kielteinen. Eräissä jäsenvaltioissa kuten Kreikassa, Puolassa, Ruotsissa ja Portugalissa, rikollisuus on noussut vähäisessä tai hyvin vähäisessä määrin.

4.2. Suurin osa jäsenvaltioista, esimerkiksi Itävalta, Unkari, Bulgaria, Yhdistynyt kuningaskunta, Suomi ja Espanja, katsoo, että kyseisen tyyppisen rikollisuuden määrä on pysynyt kutakuinkin vakaana. Toiset jäsenvaltiot taas ilmoittavat jopa hienoisesta laskusuunnasta, kuten Belgia ja Irlanti.

4.3. Muutoksia voidaan havaita tietyissä ampuma-aserikoksissa, jotka liittyvät esimerkiksi aseiden – pääosin sota-aseiden – leviämiseen aseellisten selkkausten jälkeen. Tämäntyyppiset aseet eivät kuitenkaan kuulu direktiivin soveltamisalaan: ne luokitellaan direktiivissä kielletyiksi (luokka A liitteessä 1) erotuksena niihin, joiden hankkimiseen vapaa-ajan tai urheiluharrastusta varten on mahdollista saada lupa.

---

[7] Eurooppalaisen metsästys- ja urheiluaseinstituutin mukaan Ranskassa 800–1000 myyntipisteen pääartikkelina ovat aseet.

[8] Euroopan ampuma-asepassi luotiin direktiivillä 91/477/ETY. Euroopan ampuma-asepassi on ”asiakirja, jonka jäsenvaltioiden viranomaiset myöntävät pyynnöstä henkilölle, josta tulee laillisesti tuliaseen haltija ja käyttäjä” (direktiivin 1 artiklan 4 kohta). Euroopan ampuma-asepassi mahdollistaa sen, että luvan haltija voi yksinkertaistetun lupajärjestelmän ansiosta liikkua jäsenvaltiosta toiseen harjoittaakseen jotain tiettyä aktiviteettia, useimmiten metsästystä tai tarkkuusammuntaa. Luvan haltijat ovat erittäin tyytyväisiä siihen, eikä luvan myöntämiseen tai käyttämiseen liittyvistä turvallisuusongelmista ole raportoitu.

4.4. Nämä direktiivissä sallitut aseet on myös huomattavasti helpompi jäljittää, kuten kyselyn vastukset osoittavat. Vastaukset ovat pääosin rauhoittavia, ainakin mitä tulee aseiden lailliseen liikkuvuuteen unionin alueella. Suurin osa jäsenvaltioista nimittäin katsoo, että siviiliampuma-aseiden jäljittämisessä on periaatteessa ja ainakin kansallisella tasolla suhteellisen vähän ongelmia.

4.5. Ongelmia kuitenkin esiintyy silloin, kun kerätään tai käsitellään tietoja sellaisen aseen jäljittämiseksi, jolla on voinut olla useita omistajia. Olennaista vaikuttaisi olevan erityisesti se, että jäsenvaltioita ja asekauppiaita vaaditaan pitämään tarkkaa kirjaa, joka on myös lainvalvontaviranomaisten saatavilla.

5. SIVIILIKÄYTTÖÖN TARKOITETTUJEN AMPUMA-ASEIDEN HANKINTAA JA HALLUSSAPITOA KOSKEVAT SÄÄNNÖT

5.1. Kyselyn vastauksista kävi ilmi, että yleinen periaate on se, että siviiliampuma-aseiden hankintaa ja hallussapitoa säädellään lupajärjestelmällä ja eräissä – huomattavasti harvemmissa – tapauksissa ilmoitusmenettelyllä taikka rekisteröintimenettelyllä, joka käytännössä vastaa epäsuoraa lupaa. Tästä perusperiaatteesta poikkeuksen muodostavat eräissä jäsenvaltioissa tiettyihin erityistyyppisiin aseisiin, kuten antiikkiaseisiin tai deaktivoituihin aseisiin, sovellettavat joustavammat hankintaa koskevat säännöt.

5.2. Lupajärjestelmä ei kuitenkaan välttämättä tarkoita sitä, että lupaa olisi haettava järjestelmällisesti joka kerta ennen aseen hankintaa. Lupa voidaan myöntää tietylle määrälle ennalta määriteltyjä aseita, joiden ominaisuudet luetellaan luvassa (näin on esimerkiksi Itävallassa, Puolassa ja Luxemburgissa).

5.3. Ampuma-aseen hankintalupa itsessään voi olla lisälupa tai sen edellytyksenä voi olla esimerkiksi se, että luvan hakija on metsästäjä tai tarkkuusammunnan harrastaja tai että hakijalla on hallinnollinen päätös siitä, että hänellä on oikeus hankkia ase tiettyihin rajoitettuihin käyttötarkoituksiin (näin on esimerkiksi Suomessa ja Puolassa).

5.4. Ilmoitusmenettelyä – luokka C direktiivin 91/477/ETY liitteessä I – sovelletaan suureen määrään metsästysaseita, pääosin Ranskassa. Kyseisessä menettelyssä aseen ostajan on annettava asekauppiaalle kopio henkilötodistuksestaan sekä asiakirja, jossa todistetaan hänen olevan oikeutettu aseen hankintaan (esimerkiksi voimassa oleva metsästyslupa). Tämän jälkeen ostaja täyttää asekauppiaan[9] kanssa ilmoituksen, joka tallennetaan ja toimitetaan toimivaltaisille viranomaisille. Jos viranomaiset vastustavat aseen hankintaa, he pyytävät ostajaa palauttamaan aseen tai pakottavat tämän palauttamaan aseen lainvalvontaviranomaisen avulla.

5.5. Ranskassa eräät metsästysaseet on ryhmitelty erilliseen luokkaan, joka sijoittuu direktiivin C- ja D-luokkien väliin. Tällaisia ovat sileäpiippuiset pitkät yksipatruunaiset kertatuliaseet, joihin sovelletaan ilmoitusmenettelyä muistuttavaa rekisteröintimenettelyä (kopio henkilöllisyystodistuksesta ja metsästyslupa tai aselupa tarkkuusammunnan harrastamiseen sekä lomake, joka on täytettävä, sekä poliisiviranomaisen tekemät tarkastukset).

[9] Asekauppias tarkistaa tiedostoista alustavasti, että ostajalta ei ole kielletty aseen hankkimista.

5.6. Kyselylomakkeeseen annettujen vastausten perusteella vaikuttaa siis siltä, että ampuma-aseisiin ei sovelleta direktiivin D-luokkaa, joka on kaikista sallivin – tähän luokkaan kuuluvat aseet voidaan hankkia ilman mitään erityisiä muodollisuuksia, ja direktiivissä siihen kuuluvat ainoastaan sileäpiippuiset pitkät yksipatruunaiset kertatuliaseet. Kaikki jäsenvaltiot, jotka ovat säilyttäneet tämän mahdollisuuden, ovat ottaneet käyttöön tiukempia vaatimuksia (kuten edellä olevassa kohdassa kuvailtiin).

5.7. On niin ikään tärkeää huomata, että siinä jäsenvaltiossa sovellettava luokitus (kielto, lupa, ilmoitus, rekisteröinti), johon ampuma-ase tuodaan, on ensisijainen kyseisen aseen hankintamaassa määriteltyyn luokitukseen nähden. Esimerkiksi jos ase on hankittu lupamenettelyllä jossakin jäsenvaltiossa ja aseen omistaja (vaikka hänellä olisi Euroopan ampuma-asepassi) aikoo viedä sen sellaiseen jäsenvaltioon, jossa kyseinen ase on kielletty, tämä kielto on etusijalla eikä asetta näin ollen voi viedä alkuperämaasta.

6. JÄSENVALTIOISSA ERILAISIA NÄKEMYKSIÄ SIITÄ, ONKO ASIANMUKAISTA VÄHENTÄÄ DIREKTIIVISSÄ SALLITTUJA ASELUOKKIA

6.1. Eräät jäsenvaltiot, kuten Puola, Yhdistynyt kuningaskunta, Irlanti, Tanska ja Latvia kannattavat aseluokkien vähentämistä kahteen Euroopan tasolla, sillä ne katsovat, että näin järjestelmä yksinkertaistuisi.

6.2. Toiset jäsenvaltiot taas ovat sitä mieltä, että direktiivin nykyisen luokituksen sallima harkintavalta voitaisiin säilyttää. Näin ollen esimerkiksi Ruotsi, Italia, Unkari ja Belgia eivät näe, että nykyisen luokituksen muuttamisesta koituisi mitään todellisia etuja, ja ne katsovat, että siitä aiheutuisi vain ylimääräisiä rasitteita ja tarpeettomia kuluja.

6.3. Eräät jäsenvaltiot, kuten Slovakia, Alankomaat ja Romania, jotka ovat ottaneet käyttöön kahteen tai kolmeen aseluokkaan perustuvat kansalliset järjestelmät, katsovat niin ikään, että jäsenvaltioiden pitäisi voida soveltaa nykyisestä luokituksesta itselleen soveltuviksi katsomiaan aseluokkia.

6.4. Kysymykseen siitä, olisiko aseluokkien vähentämisellä merkittävä vaikutus asianomaisiin talouden sektoreihin, suurin osa jäsenvaltioista vastasi, että vaikutusta on joko vaikea arvioida tai että suurta vaikutusta luultavasti ei olisi, sillä suuressa osassa jäsenvaltioita sovelletaan jo nykyään luokittelua kahteen aseluokkaan. On kuitenkin mainittava, että ennen kaikkea sellaiset jäsenvaltiot, jotka eivät ole ampuma-aseiden valmistajia, katsovat, että aseluokkien vähentämisestä ei juuri koituisi taloudellisia haittavaikutuksia niiden alueella.

6.5. Sitä vastoin eräät jäsenvaltiot, joilla on ampuma-aseteollisuutta, kuten Italia tai Belgia, katsovat, että kyseinen toimiala kärsisi aseluokkien vähentämisestä. Toiset jäsenvaltiot, kuten Puola, taas katsovat, että aseluokkien supistamisella saattaa kyllä olla taloudellisia seurauksia, mutta ne eivät ole niin merkittäviä, että tämän vuoksi aseluokkien vähentämisestä olisi luovuttava.

6.6. Suurin osa jäsenvaltioista kuitenkin katsoo, että direktiivin liitteen 1 luokkien vähentämisestä kahteen ampuma-aseluokkaan ei koidu selkeitä etuja, jotka edesauttaisivat sisämarkkinoiden parempaa toimintaa. Esiin tuli jopa huoli siitä, että tämä saattaa johtaa laillisen kaupan muuttumiseen laittomaksi.

7. ERÄITÄ MUITA EHDOTUKSIA KUIN ASELUOKKIEN VÄHENTÄMINEN AMPUMA-ASEIDEN LIIKKUVUUDEN YKSINKERTAISTAMISEKSI YHÄ TURVALLISEMMASSA YMPÄRISTÖSSÄ

7.1. Eräät jäsenvaltiot, kuten Saksa, Viro ja Puola, katsovat, että selvää etua koituisi siitä, että ampuma-aseiden deaktivoinnille määriteltäisiin yhteiset normit kannettavien ampuma-aseiden kansainvälisen tarkastuskomission[10] tilapäisten työryhmien laatimien tekniikoiden pohjalta, sillä tämä voisi lisätä turvallisuutta ja samalla helpottaa vaihtoa EU:n tasolla.

7.2. Toiset jäsenvaltiot, kuten Ruotsi, Alankomaat, Ranska, Luxemburg ja Portugali puolestaan katsovat, että eri jäsenvaltioissa olevia tietoja, joiden avulla ampuma-aseiden liikkeet voidaan yhdistää niiden omistajiin, voitaisiin siirtää yhä enemmän atk-järjestelmiin. Rekistereissä olevat tiedot olisi pyrittävä asettamaan kaikkien jäsenvaltioiden käyttöön, jolloin tietoja olisi helpompi tarvittaessa vaihtaa EU:n sisällä.

7.3. Eräät jäsenvaltioiden esittämät ehdotukset ovat yksityiskohtaisempia. Tällaisia ovat muun muassa ehdotus varustaa kaupalliset asekuljetukset GPS-laitteilla, joiden ansiosta ne voidaan paikantaa (Tšekki), tai ehdotus tiukempien puitteiden luomisesta yksityisten turvallisuusalan yritysten toiminnalle (Bulgaria). Mukana oli myös kunnianhimoisempia ehdotuksia, kuten ehdotus siitä, että ampuma-aseiden määritelmiä olisi yhdenmukaistettava yhteisen lähestymistavan helpottamiseksi EU:n tasolla (Alankomaat).

7.4. Eräät jäsenvaltiot katsovat, että olisi hyödyllistä luoda standardisoitu siirtolomake ampuma-aseiden siirtoja varten (Romania). Lomakkeeseen voitaisiin kirjata kaikki lupahakemusten tiedot tai eri jäsenvaltioiden välillä tapahtuvia kauppatoimia koskevien ilmoitusten tiedot.

7.5. Merkittävä osa jäsenvaltioista kuitenkin katsoo, että nykytilanne on pääosin tyydyttävä, ja/tai ne eivät ehdota mitään erityistoimia. Eräät, kuten Italia, ovat sitä mieltä, että kaikissa kaavailluissa muutoksissa on otettava huomioon suhteellisuusperiaate ja se, onko EU:n tason aloitteille todellista tarvetta.

7.6. Kaiken kaikkiaan jäsenvaltioiden esittämät huomautukset koskevat pääosin ampuma-aseiden jäljittämiseen ja deaktivointiin liittyviä kysymyksiä. Juuri näihin kahteen kysymykseen komissio aikoo puuttua joko julkaisemalla yhteiset ohjeet deaktivointinormeista ja -tekniikoista tai varmistamalla, että jäsenvaltiot täyttävät tietokoneistetun arkistointijärjestelmän[11] pitämistä koskevan velvoitteensa, sillä näistä kahdesta tehtävästä säädetään myös direktiivissä 2008/51/EY.

---

[10] Kannettavien ampuma-aseiden pysyvä kansainvälinen tarkastuskomissio perustettiin hallitusten välisellä sopimuksella, jossa suurimmat ampuma-aseiden tuottajamaat (11 Euroopan maata sekä Chile, Venäjä ja Yhdistyneet arabiemiirikunnat) sitoutuvat tunnustamaan ampuma-aseille ja ampumatarvikkeille ennen niiden markkinoille saattamista tarkastuslaitoksissa tarkastuskomission määrittelemien ja ajantasaistamien teknisten kriteerien mukaisesti tehdyt testit. Käytännössä tämä tapahtuu niin, että ampuma-aseeseen tehdään tarkastusmerkintä, josta käy ilmi, missä tarkastuslaitoksessa se on testattu. Eräissä tarkastuslaitoksissa aseet saatetaan myös desaktivoida erilaisten tekniikoiden ja vaatimusten mukaisesti, jotka saattavat vaihdella, ilman että niitä on välttämättä erikseen tunnustettu jäsenvaltioissa.

[11] Tietokoneistettu ampuma-aseita koskeva arkistointijärjestelmä, jonka avulla ampuma-aseiden omistajat voidaan selvittää, on direktiivin 2008/51/EY mukaan luotava viimeistään 31. joulukuuta 2014.

8. SUURIMMAT KÄYTTÄJÄRYHMÄT, JOITA DIREKTIIVI KOSKEE, KANNATTAVAT KAIKENLAISTA YKSINKERTAISTAMISTA, JOHON EI KUITENKAAN VÄLTTÄMÄTTÄ LIITY ASELUOKKIEN VÄHENTÄMINEN

8.1. Metsästäjät (joita on EU:ssa noin seitsemän miljoonaa[12]) vaikuttavat olevan tyytyväisiä nykyiseen luokitukseen, joka perustuu jäsenvaltioiden metsästysperinteisiin ja turvallisuuskysymyksiin. He arvostavat erittäin paljon Euroopan ampuma-asepassin tunnustamista ja edistämistä, sillä sen ansiosta he voivat liikkua jäsenvaltiosta toiseen suhteellisen helposti, samalla kun turvallisuutta koskeva lainsäädäntökehys on erittäin tyydyttävä.

8.2. Myös tarkkuusammunnan harrastajat voivat käyttää Euroopan ampuma-asepassia, kun he siirtyvät jäsenvaltiosta toiseen osallistuakseen – suurimmassa osassa tapauksista – kilpailuihin. Heidän matkustamisensa vaikuttaakin olevan hyvin organisoitua, ja siihen sovelletaan tiukkaa lupajärjestelmää, jota vielä valvovat paikalliset tai kansalliset ampumayhdistykset. Aseluokkien pakollinen supistaminen EU:n tasolla ei vaikuttaisi tässäkään johtavan siihen, että menettelyt selvästi yksinkertaistuisivat.

8.3. Vaikka antiikkiaseiden ja historiallisten ampuma-aseiden tai niiden jäljennösten keräilijöiden toiminta ei kuulukaan direktiivin soveltamisalaan, keräilijät olisivat tyytyväisiä, jos he voisivat sisällyttää keräilyesineensä Euroopan ampuma-asepassiin, sillä tämä helpottaisi niiden liikkumista jäsenvaltiosta toiseen. Alan toimittajat, kulttuuri-instituutit, huutokauppakamarit, tunnustetut asiantuntijat jne. toivoisivat muitakin toimia, joiden ansiosta jäsenvaltioiden olisi helpompi tunnustaa tämän tyyppiset aseet esimerkiksi kuljetettaessa niitä jäsenvaltiosta toiseen.

8.4. Siviiliaseiden valmistajat olisivat kiinnostuneita mahdollisista yksinkertaistamistoimista. Alalla on itse asiassa jo kauan toivottu ampuma-aseiden siirtoja EU:ssa säätelevää kattavaa lupajärjestelmää. Sen sijaan, että jäsenvaltiot antavat tapauskohtaisesti jokaiselle yksittäiselle aseen siirrolle luvan, tällaisessa lupajärjestelmässä lupa olisi voimassa määrätyn ajan, se annettaisiin ennalta määritellyille tuotteille[13] ja se myönnettäisiin toimijoille, joilla on esittää tietty määrä takeita.

8.5. Sekä asevalmistajat että aseiden jälleenmyyjät toivovat ampuma-aseiden keskeisten osien määritelmien yksinkertaistamista. Määritelmät eivät nimittäin vastaa toisiaan täysin eri maiden lainsäädännössä. Määritelmien tarkentaminen voisi parantaa kaupankäynnin joustavuutta ja turvallisuutta.

8.6. Yhteenvetona voidaan sanoa, että ampuma-aseiden nykyinen luokittelu EU:n lainsäädännössä ei herätä mitään erityistä kritiikkiä niiden pääasiallisten käyttäjäryhmien parissa, joita direktiivi koskee. Sen sijaan selvästi käy ilmi käyttäjien toive siitä, että ryhdyttäisiin tiettyihin yksinkertaistamistoimiin sisämarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi.

---

[12] Luvut on saatu Euroopan unionin metsästys- ja suojeluyhdistysten liitolta (FACE), johon EU:n jäsenvaltioiden sekä Euroopan neuvoston jäsenmaiden kansalliset metsästysliitot kuuluvat.

[13] Teoriassa direktiivissä 91/477/ETY sallitaan jo nyt tämä mahdollisuus. Direktiivin 11 artiklassa nimittäin säädetään, että asekauppiaille voidaan tietyissä tapauksissa myöntää lupa aseiden siirtämiseen EU:n sisällä ilman tapauskohtaista ennakkolupaa. Tähän mahdollisuuteen kuitenkin turvaudutaan harvoin, sillä edellytyksenä on, että sekä lähtöjäsenvaltio että määränpäänä oleva jäsenvaltio tunnustavat sen samankaltaisen lainsäädäntökehyksen puitteissa.

9. SIVIILIASEIDEN LUOKITTELUKYSYMYSTÄ EU:N TASOLLA VOIDAAN KUITENKIN TARKASTELLA UUDELLEEN DIREKTIIVISSÄ ITSESSÄÄN ASETETTUJEN MÄÄRÄAIKOJEN JA ANNETTUJEN OHJEIDEN VALOSSA

9.1. Jäsenvaltioille asetettu velvoite tietokoneistetun arkistointijärjestelmän luomisesta 31. joulukuuta 2014 mennessä ja sen ylläpitämisestä täyttää varmasti kyselylomakkeessa esille tulleet toiveet tietojen saatavuuden parantamisesta. Tässä yhteydessä on mielenkiintoista tarkastella uudelleen EU:n tasolla olevia ampuma-aseiden jäljittämisen ongelmia, jotka saattavat johtua direktiivin mukaisesta nykyisestä luokittelusta.

9.2. Lisäksi komissio laatii lähiaikoina ampuma-aseiden deaktivointia koskevat yhteiset suuntaviivat, joita jäsenvaltioiden vastauksissa toivottiin ja joiden laatimisesta direktiivissä säädetään[14]. Tämän pitäisi johtaa kyseisen tuotteen liikkuvuuden parempaan turvallisuustasoon.

9.3. Todettakoon, että jäsenvaltioiden esittämään toiveeseen nykyistä paremmasta aseiden jäljitettävyydestä saattaa antaa vastauksen direktiivin 2008/51/EY johdanto-osan 7 kappaleessa oleva maininta, jonka mukaan kannettavien ampuma-aseiden tarkastusleimojen vastavuoroisesta hyväksymisestä 1. heinäkuuta 1969 tehtyä sopimusta ”olisi käytettävä mahdollisimman pitkälti mallina merkintäjärjestelmälle kaikkialla yhteisössä”.

9.4. Tämän vuoksi voitaisiin miettiä, voisivatko Euroopan unioni ja kannettavien ampuma-aseiden pysyvä kansainvälinen tarkastuskomissio tehdä lähitulevaisuudessa yhteistyötä ampuma-aseiden tunnustettujen testausstandardien luomiseksi EU:hun. Erilaisia turvallisuusnäkökohtia ajatellen ampuma-aseiden valmistuksen ja niiden EU:n alueella liikkuvuuden lisävalvonta, joka vahvistetaan todistuksella, voi olla hyödyllistä.

9.5. Palautteen perusteella voidaan siis päätellä, että aseluokituksen pakollisesta rajoittamisesta EU:n tasolla kahteen ampuma-aseluokkaan ei sinänsä koituisi selvää hyötyä. Joka tapauksessa asiaa ei pidä käsitellä erillään, sillä vaarana tällöin on, että aletaan keskustella vain siitä, minkälaisella asiakirjalla luvan saa, ja näin päädytään hyvin todennäköisesti samanlaiseen käytäntöjen kirjavuuteen kuin mikä unionissa nykyään vallitsee.

9.6. Näin ollen analyysi mahdollisista ja toivottavista tavoista siitä, kuinka direktiiviä 2008/51/EY voitaisiin kehittää, olisi ensi kädessä tehtävä direktiiviin soveltamisesta laadittavan kertomuksen perusteella, jonka komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 28. heinäkuuta 2015 ja jossa on mukana mahdolliset ehdotukset. Kertomuksessa olisi tähdättävä yksinkertaistamiseen, jossa otetaan huomioon kaikki tämän tyyppisiin tuotteisiin liittyvät erityispiirteet ja -rajoitteet.

9.7. Tämän kertomuksen päätelmät esitellään direktiivillä perustetun yhteysryhmän kokouksessa, joka pidetään lokakuussa 2012. Niistä luultavasti keskustellaan myös laitonta asekauppaa koskevassa konferenssissa, jonka komissio aikoo järjestää lokakuun 2012 lopulla ja johon osallistuu tämän rikollisuuden muodon torjunnassa mukana olevia osapuolia. Tarkoitus on kartoittaa tarpeet tällä alalla ja hahmotella tulevien aloitteiden suuntaviivat.

---

[14] Direktiivin liitteessä 1 säädetään seuraavaa: ”Komissio antaa direktiivin 13 a artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen deaktivointistandardeja ja -tekniikoita koskevat yhteiset suuntaviivat sen varmistamiseksi, että deaktivoidut ampuma-aseet on tehty pysyvästi ampumakelvottomiksi.”